

Záróvizsgatételek, óvodapedagógus szak, Ba-képzés

1. Az óvoda a magyar társadalom történetében. A történeti fejlődés főbb szakaszai a reformkortól napjainkig, a hazai óvodapedagógia kiemelkedő egyéniségei. A reformpedagógiák megjelenése és hatásuk az óvodai nevelésre. Alternatív pedagógiai koncepciók a mai óvodákban.
2. Az óvoda intézménye a közoktatás mai rendszerében. Az óvodai nevelés helye, szerepe és funkciói a szabályozó dokumentumok alapján. A társadalmi változások hatása az óvodai nevelésre. A helyi programok kidolgozásának/adaptálásának meghatározó szempontjai. Az óvoda kapcsolatrendszere.
3. *A pedagógus a nevelés folyamatában.* A pedagógiai munka sajátosságai, a pedagógus személyisége. Nevelői stílusok és attitűdök. A pedagógusszerep mai tartalma, a szerep differenciálódása és komplexitása, etikai normái. A pedagógus mentálhigiénéje.
4. *A családi nevelés jelentősége és helye a szocializációs folyamatban.* A család funkciói, szerkezete, működése. A funkciózavarok megjelenési formái és hatásuk a gyermekekre. Preventív és gondozásos jellegű gyermekvédelmi feladatok az óvodában, törvényi szabályozók. A család és az óvoda kapcsolata, az óvodapedagógus feladatai az együttnevelés megteremtésében.
5. *Az óvodáskorú gyermek fejlődése.* A személyiség fejlődése, az érési és tanulási folyamatok összefüggései. Testi és mozgásfejlődés. Kognitív és szociális funkciók. A gyermek pedagógiai megismerése, az óvodapedagógus szempontjai és lehetséges módszerei. A gyermekismeret szükségessége.
6. *Egészség, egészségfejlesztés, egészséges életmód, a mozgás szerepe az egészségfejlesztésben.* A gyermek testi-, lelki- és szociális szükségletei, a testi-lelki-szociális jól-lét biztosítását szolgáló tevékenységek az óvodában. Az egészséges életmód szokásrendszerének alakítása. A testi képességek rendszere. A mozgásfejlesztés hatása a képességek fejlődésére. A mozgáskészségek alakulásának folyamata.
7. *Az óvodás gyermek érzelmi fejlődésének jellemzői, a fejlődést meghatározó tényezők.* Az érzelmi és indulati élet megnyilvánulási formái, zavarai, a kötődés problémái és ezek hatása. Az érzelmek és a gondolkodás. Érzelem és esztétikum, érzelem és erkölcs. Élményfeldolgozás a játékban, rajzban, mesében, az óvodapedagógus feladatai.
8. *Egyén, csoport, közösség értelmezése, szerepe az ember életében, jelentősége a 3-7 éves korban szociálpszichológiai és pedagógiai vonatkozásban.* Az óvodás gyermek társas viselkedése, a gyermekközösségek jellemzői, vizsgálatuk szerepe és módszerei. Az óvodapedagógus feladatai a szociális kompetenciák kialakulásának elősegítésében és erősítésében.
9. *Az erkölcsi nevelés pedagógiai kérdései.* Az erkölcsi fejlődés jellemzői. Az óvodai erkölcsi nevelés tartalma, folyamata, módszerei, összefüggése a személyiség egészének fejlesztésével. Az óvodás korban alakítható erkölcsi értékek fejlesztése a különböző tevékenységeken keresztül.

10. *A beszéd fejlődése, az anyanyelvi és irodalmi nevelés hatása az óvodáskorú gyermek személyiségének fejlődésére.* A beszédfejlődést meghatározó tényezők. Az óvodapedagógus beszédviselkedésének hatása. A beszédfejlődés segítségével. Az anyanyelvi és irodalmi nevelés tartalma, feladatai. Az óvodapedagógus feladatai a gyermekkori beszédhibák felismerésében és kezelésében. Kapcsolattartás a logopédussal.
11. *A játék jellemzői, fejlődése, szerepe a személyiségfejlődésben.* Pszichológiai magyarázatok. A játék mint a gyermek létformája. A játék szerepe az értelmi- és a szociális képességek fejlődésében. A mozgásos játékok jelentősége a személyiségfejlődésben, a szocializációs folyamatban. A gyermek megismerésének lehetősége a játékban. Spontán és irányított játékok. Játék a természetben, a szenzitív játékok. Az óvodapedagógus támogató szerepe.
12. *A bábozás mint komplex személyiségfejlesztés.* A bábjáték összefüggése az érzelmi, értelmi, erkölcsi, esztétikai, közösségi neveléssel. A bábjáték módszertani kérdései az óvodában. A báb felhasználása a legkülönbözőbb tevékenységi körökben.
13. *Tanulás óvodáskorban, a tanítási-tanulási folyamat kérdései.* A tanulás pszichológiai és pedagógiai értelmezése. A koordinációs képességek fejlődésének kapcsolata a gondolkodási és tanulási képességekkel. A tapasztalatok sajátos szerveződése gyermekkorban. Az óvodapedagógus szerepe a gyermek spontán és szervezett formában szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezésében, bővítésében.
14. *A zenei nevelés hatása a gyermek személyiségének fejlődésére.* A zenei anyanyelv megalapozása. A zenei képességek differenciált fejlesztésének feltételei, területei, módjai. Az énekes játékok komplex személyiségfejlesztő hatása. A zenei nevelés kapcsolata a különböző fejlesztési területekkel.
15. *A vizuális nevelés szerepe az esztétikai értékek közvetítésében és a személyiségformálás egészében.* Az óvodáskorú gyermek vizualitásának fejlődése, fejlesztése. A gyermekrajz mint kommunikáció. Műfajok, technikák alkalmazása az életkori sajátosságok tükrében. A vizuális nevelés integratív lehetőségei más tevékenységi formákkal. A differenciált bánásmód és fejlesztés lehetőségei a vizuális nevelésben.
16. *A külső világ tevékeny megismerése: az ember környezetével és annak matematikai vonatkozásaival való ismerkedés.* A környezethez való pozitív viszony alakítása. A természet és a társadalom egységének bemutatási lehetőségei az óvodai nevelésben. A spontán és szervezett tapasztalatok szerepe a tájékozódás kialakulásában és a kognitív funkciók fejlődésében. A szervezett tapasztalatszerzés lehetőségei, az óvodapedagógus feladatai.
17. *A differenciálás szükségessége és lehetősége az óvodai nevelésben.* Speciális nevelési szükségletek, az egyéni fejlődési ütemet figyelembe vevő támogató, fejlesztő pedagógiai módszerek, a differenciálás lehetőségei, típusai. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelésének törvényi vonatkozásai. Az inkluzív nevelés megvalósulása az óvodai nevelésben. Együttműködés szülőkkel, más szakemberekkel.

18. *Multikulturális nevelés az óvodában.* A gyerekek közötti biológiai, társadalmi, kulturális különbségek. Nemzetiségi és etnikai programok. Hatékonyság, eredményesség, méltányosság magvalósulása az óvodai nevelésben a törvényi szabályozók alapján. A befogadó, együttműködő magatartás, a kultúrák közötti kommunikáció feltételei.
19. *Az átmenetek problémái.* Az óvodai befogadás. A családi környezet és a mentális-pszichoszociális fejlődés összefüggései, hatása az átmenetekre, a gyermek óvodai, iskolai beilleszkedésére. Az iskolakezdés pszichológiai, pedagógiai és jogi vonatkozásai. A hatékony testi, érzelmi, értelmi fejlődést biztosító szocializáció segítése.
20. *Az értékközvetítő folyamat korszerű tervezése az óvodában.* A pedagógiai program elkészítésének elvi és gyakorlati tudnivalói. Az óvodák szakmai önszabályozása. A minőségirányítás elméleti és gyakorlati kérdései. Az óvodai mérés-értékelés funkciója és problémái.
21. *Fenntarthatóságra nevelés az óvodában.* A fenntarthatóságra nevelés tartalma és módszerei a 3-6-7 éves gyermekek nevelésében. A fenntarthatóságra nevelés lehetőségei az óvodai tevékenységi formákban.

Záróvizsga témák az óvodapedagógus német nemzetiségi szakirány hallgatói számára

1. Az óvodáskori kétnyelvű nevelés főbb aspektusai:
 - a kétnyelvű foglalkozások módszertanának alapelvei – az immerzió;
 - a nyelvi váltás kérdése az óvodai foglalkozásokon.
2. A játékok szerepe a nyelvi kompetencia kialakításában:
 - a nyelvi jelenségek elsajátítását, az értő hallás és a beszédkésztség fejlesztését segítő játékok.
3. Célnyelvű szólások és versek alkalmazása:
 - a versek és mondókák motiváló szerepe;
 - alkalmazásuk módszertana;
 - példák bemutatása korosztályra bontva.
4. A 3-6 éves korú gyermekek érdeklődésének megfelelő, komplex szókincsfejlesztés:
 - a mesék szerepe és alkalmazása;
 - a célnyelvű mesefeldolgozás lehetőségei.
5. Dalok és táncok szerepe az interkulturális nevelésben:
 - a tematika összeállításának szempontjai a magyarországi németiség szókincsének figyelembe vételével;
 - kapcsolódó módszerek;
 - a foglalkozások felépítése.
6. Játékos mozgásformák az óvodai foglalkozásokon:
 - a német nyelvű sportfoglalkozás felépítése;
 - tematikus mozgássorok;
 - a mozgásformák elsajátításához szükséges játékos, fejlesztő gyakorlatok.
7. Célnyelvű környezet-/ természetismeret foglalkozások:
 - természeti jelenségek megfigyelése, a szűkebb és tágabb környezet megismerésének útjai;
 - a célnyelvű jelentésközvetítés és a szókincsrögzítés módszerei.

1. Die wichtigsten Aspekte der bilingualen Erziehung im Kindergarten:
 - Methodische Grundprinzipien der bilingualen Aktivitäten – die Immersion.
 - Die Frage des sprachlichen Wechsels.
2. Bedeutung der Spiele im Prozess der Herausbildung der sprachlichen Kompetenzen:
 - Spiele zur Förderung der Sprache, des verstehenden Hörens sowie zur Erweiterung des Wortschatzes.
3. Zielsprachige Sprüche und Reime im Kindergarten-Angebot:
 - Ihre motivierende Funktion.
 - Methodische Grundlagen.
 - Beispiele der altersgerechten Anwendung.
4. Interessenbezogene, ganzheitliche Wortschatzerweiterung für die 3-6jährigen:
 - Funktion und Einsatz der Märchen im Spracherwerb.
 - Mögliche Variationen der Bearbeitung eines Märchens.
5. Rolle der Lieder und Tänze in der interkulturellen Erziehung:
 - Kriterien der Thematikauswahl unter Berücksichtigung des ungarndeutschen Liedgutes.
 - Methodische Grundlagen.
 - Gestaltung der Aktivitäten.
6. Spielerische Bewegungsaktivitäten:
 - Planung der deutschsprachigen Aktivität.
 - Thematische Bewegungsabläufe.
 - Spielerische Übungen zur Entwicklung der Körperkoordination und Aneignung der Bewegungsformen.
7. Zielsprachiges Sachkunde-Angebot:
 - Beobachtungen von Naturerscheinungen, Wege zum Kennenlernen der näheren Umgebung.
 - Methoden der einsprachigen Bedeutungsvermittlung und der Festigung des Wortschatzes.